

A százéves női szakképzés

Szegfi Mórné Kanya Emília, a Családi Kör szerkesztője a következőket írta egy 1864-ben megjelent cikkében:

„Az apa vagy férj — meghal! A leány egyedül marad a világon, az özvegynek pedig

egészségtelen hajlékban, egészségtelen rongyokban... És ha anyjok végre mégis eléri azt a keserves könnybbséget, hogy egyedül áll a világon, és elmehetne cselédnek, akkor már rendszeren annyira el van öregedve idő

megalakulása siettette a megoldást. Az 1872. február 25-én jóváhagyott alapszabályok szerint az egyesület célja:

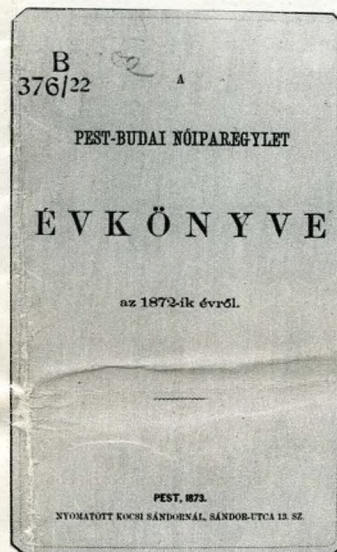
„Szóbeli előadások és sajtó útján elosztani azon előítéleteket s elhárítani azon akadályo-

A Rákóczi téri iskolaépület 1911-ben...

...és ma

Az első évkönyv címlapja

Az egyesület megalakulását nemcsak a magányos nők túrhelyezete tette időszerűvé. A kiegyezést követő években megindult iparosodási folyamat, a polgárosodás egyre nagyobb igényeket ébresztett a divatáruk iránt. Kívánatos volt, hogy Budapesten is fejlett divatárui par legyen — ne külföldön költsék pénzüket a jó módúak.

A Pest-Budai Nőiparegylet

még gyermekei is vannak! Már most mit csináljon? A kenyérkereső sírban nyugszik, a gazdasághoz nem ért, a hivatal nem fizet többé, a mesterséggel vagy üzlettel föl kell hagynia, vagyon pedig nincsen! Mihez fogjon tehát a szegény özvegy, hogy a szegény árváknak nem jólétet... csak kenyeret is miképp szerezzen és egy kicsi hajlékot, hogy a szeretett kisdedeket tovább is maga körül láthassa?

Sehol semmi kilátás... nem tanították semmi olyasra, amiért kenyeret adnának!

A magános ember mégis csak meg tud élni. Vagy így, vagy úgy! A kétségbeesés a bűn és szegénytől sem riad vissza! De mit csináljon az anya, akinek gyermekei vannak és kinek nincs semmije, amit az éhség és nyomor kétségbeesztő kínjában áruba bocsájthatna?

...Kevés gyermek élheti túl az egészségtelen táplálékot,

előtt, hogy senki sem fogadja meg...

A tanodákban millió meg millió férfi nyer évenként kiképzést... a társadalom alkalmat nyújt nekik, hogy szerzett ismereteiket értékesítsék. Csak a nő számára nincsenek ilyen tanintézetek. Az ő célszerű neveltetéséről semmi sincs téve... Hogy miből fog megélni? Törődnek is azzal! Menjen férjhez, vagy — Nos?! Miért e középkori szűkkeblőség a fölvilágosodás századában? Ismét kérjük, miért van ez így? Miért nem tárják föl a nő számára is a kenyérkereset kapuit? Hallunk ugyan okokat fölhozni e kérdésre, de egyet sem olyant, mely az igazság ítélőszéke előtt is meg tudna állni."

E cikk megjelenése után még tíz év telt el, mígnem az első szakképesítést nyújtó iskola megnyílhatott a nők számára.

A Pest-Budai Nőiparegylet

kat, melyek a női keresetképesség kifejtésének útjában állnak, és előmozdítani a nők elméleti továbbképzését; valamint a nőnemnek munkaképességét külön ipar- és kereskedelmi szaktanítás által kifejleszteni, úgy, hogy a nők magukat önerejükből tisztességesen fenntarthassák."

A 3. § szerint „Célja elérése végett az egyesület

- a) női ipar- és kereskedelmi tanodát alapít,
- b) kiképzett növendékeknek alkalmazást szerez,
- c) raktárt állít fel a nők által készült munkák elárúsítására, s irodát nyit a megrendelések elfogadására,
- d) oly nőknek, kik az ipar és kereskedelem terén komoly törekvést tanúsítanak, üzletök kezdeményezésére erejéhez képest segítyt is nyújt, mely célra egy takarékszegély- és kölcsönpénztárt alakít."

